

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

HALK SAĞLIĞI STAJI

Yapılandırılmış İntern Eğitim Programı

(Yüzyüze Eğitim)

A. ANABİLİM DALI TANITIMI

Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanı:

Prof. Dr. Pınar OKYAY

Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri:

Prof. Dr. Pınar OKYAY

Prof. Dr. E. Didem EVCİ KİRAZ

Prof. Dr. Filiz ABACIGİL

Dönem VI. Eğitim Prog.Sorumlu Öğretim üyesi:

Prof.Dr. Filiz ABACIGİL

Uygulama Öğretim Yeri: ADÜ, Halk Sağlığı Anabilim Dalı

B. EĞİTİMİN AMAÇLARI

Birinci basamakta sağlık hizmetlerinin yönetsel ve sağlık hizmeti sunumu boyutlarını, bulunmuş olduğu ilin sağlık durumu ve sağlık sorunlarını bilimsel yöntem ve epidemiyolojik teknikleri kullanarak tanımlayan, sorgulayan, bu sorunlara sağlığın geliştirilmesi ve sağlık eğitimi tekniklerini kullanarak müdahale edebilen, ekip hizmeti ve ekipteki liderlik rolünü gerçekleştiren, elindeki mevcut alt yapı ile topluma yönelik sağlık sorunlarını donanmış olduğu bilgi, beceri ve tutumları kullanarak çözümleyebilen, mesleğini etik kuralları gözeterek uygulayan, kendisini yenileyip geliştiren, araştırmacı ve sorgulayıcı, uluslararası standartlarda hekimler yetiştirmektir.

C. ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve tutumlar aşağıdadır:

C.1. Bilinmesi, Kavranması, İrdelenmesi ve Uygulanması Hedeflenen Bilgiler:

- Birinci basamak sağlık hizmetlerinin kapsamını bilme
- Koruyucu hekimlik kavramını bilme, gereklerini yerine getirebilme
- Birinci basamakta ekip lideri olabilmek için gerekli donanımları, liderlik özelliklerini kazanabilme
- Sağlık hizmetlerine yönelik yönerge, mevzuat, yönetmelik hakkında bilgi sahibi olma
- Memurların görev hak ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olma
- Olası salgın, afet durumlarında gerekli değerlendirmeleri yapıp karar verebilme

- Etik kavram ve ilkeleri bilme ve ortaya çıkabilen etik sorunlarda karar verme
- Sağlık hizmetlerinin sunumunda toplumu tanımanın önemini kavrayarak toplumu demografik ve kültürel özelliklerini, ihtiyaçlarını ve önceliklerini belirleyebilme
- İklim ve sağlık ilişkisi konusunda bilgi sahibi olma
- Sağlıkla ilgili çeşitli konuları halk sağlığı boyutuyla değerlendirmek üzere literatür incelemesi yapabilme, makale okuma, değerlendirme ve sunum haline getirerek sunabilme
- Temel eğitim becerileri konusunda bilgi sahibi olma
- Afet ve acil durumlarda cinsel sağlık üreme sağlığı konusunda bilgi sahibi olma
- Çocuk yaşta erken ve zorla evlilikler konusunda bilgi sahibi olma

C.2. Kazandırılması Hedeflenen Beceriler:

Entellektüel Beceriler

- Erken tanı için uygun tarama yöntemlerini seçebilme ve yönlendirebilme
- Topluma kanser tarama bilincinin kazandırılması
- Kronik hastalıkların izlenmesi ve korunma
- Topluma sağlıklı yaşam bilgisi verebilme (kişisel hijyen, fizik aktivite, cinsel sağlık, uyuşturucu, sigara, alkol, beslenme vb.)
- Toplum yönelimli sağlık hizmetlerinde sağlık önceliklerini belirleyebilme
- Sağlıkla ilişkili konularda eylem planı yapabilme becerisi
- Sağlık ölçütlerini bilme ve değerlendirebilme
- Literatür tarama becerisi kazanabilme

İletişim Becerileri

- Çalışma ekibi ile etkili iletişim kurabilme
- Halk eğitimlerinde ve hizmet içi eğitimlerde uygun sunum tekniklerini ve iletişim tekniklerini kullanabilme
- Meslektaşları ve eğitimcileri ile etkili iletişim kurabilme

Bilgiye Erişme Becerileri

- Gözlemci, sorgulayıcı ve araştırmacı olma
- Bilgi kaynaklarını etkili biçimde kullanıp, kanıt düzeyini yorumlayabilme
- Hekimlik bilgilerini artırma ve yeni bilgiler edinme yönünde çaba gösterme

D. GENEL BİLGİLER

D.1. Eğitim Süresi

Tıp Fakültesi 6. Sınıf (intern doktor) öğrencilerinin Halk Sağlığı Stajı'nda eğitim süresi 1 (bir) aydır.

D.2. Eğitim İçeriği

Stajda birinci basamak koruyucu hekimlik uygulamaları, ilgili mevzuat bilgisi ve yönetsel becerilerin kazanılması hedeflenir. Halk Sağlığı Anabilim Dalı; İl Sağlık Müdürlüğü, İlçe Sağlık Müdürlüğü, KETEM

(Kanser Erken Teşhis Tarama Eğitim Merkezi), AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı), Tabip Odası gibi kurumlar eğitimlerden sorumludur.

D.3. Eğitim Çalışma İlke, Kural ve Koşulları

Stajın ilk günü, sabah saat 09:30'da öğrenciler Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda hazır bulunmalıdırlar. İlk gün sorumlu öğretim üyesi ve sorumlu araştırma görevlisi tarafından stajın içeriği ve işleyişi ile ilgili bilgi verilir, sorular yanıtlanır. Öğrenciler staj süresince Anabilim Dalı'nın tüm çalışanlarının uymakla yükümlü olduğu genel çalışma usullerine uymakla yükümlüdür. Öğrencilerin toplu olarak ya da bireysel olarak yapacakları saha ziyaretlerine mesleklerinin getirdiği giyim, tutum ve davranış kuralları ile katılmaları esastır. Öğrencilerden saha çalışmalarında devamlılık, aktif katılım, görevleri tam yerine getirme yaklaşımı ile hareket etmeleri beklenir.

D.4. Ölçme ve Değerlendirme

Öğrencinin çalışmalara katılım performansı, intern hekim değerlendirme formunun (EK-1) değerlendirilmesi, verilen makale ve ödevlerde gösterdiği performans (sunum içeriği, konuya hakimiyet, uzaktan sunum becerileri gibi), (EK-2) afet ve acil durumlarda cinsel sağlık üreme sağlığı kursu ile çocuk yaşta erken ve zorla evlilikler kurslarının (EK-3) tamamlanarak eğitim sertifikalarının sisteme yüklenmesine göre değerlendirme yapılır.

E. 2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI HALK SAĞLIĞI STAJI HAFTALIK STAJ PROGRAMI

1) Staj grubu kendi içinde verilen ödev ve makale görevlerine göre alt gruplara ayrılarak eğitim programına dahil olur.

2) Öğrenciler, Halk Sağlığı Anabilim Dalında;

- a. İlçe Sağlık Müdürlüğü'ne
- b. İl Sağlığı Müdürlüğü'ne
- c. KETEM'e
- d. AFAD'a
- e. İşyeri'ne
- f. 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü'ne
- g. Üniversite Merkez Kütüphanesi'ne
- h. Aydın Tabip Odası'na uygun zamanda kurumların işleyişlerinin anlatıldığı ziyaretlerde bulunurlar.
- i. Öğrenciler staj başında belirlenmiş öğretim üyeleri ile çalışarak Halk Eğitimi ve Hizmet içi Eğitim konularını hazırlarlar:
- j. Bölüm derslerinin konusu ve sorumlu öğretim üyeleri: İçerik ve Sorumlusu

- **Prof Dr. Pınar OKYAY**

Ölüm Bildirim Sistemi

Türkiye'nin Sağlık Profili

Temel Eğitim Becerileri

• **Prof. Dr. E. Didem EVCİ KİRAZ**

Çevre ve Sağlık İlişkisine Yönelik Mevzuatlar
Şehir Sağlığı Profili ve Gelişim Planı
İklim ve Sağlık Yerel Eylem Planı

• **Prof. Dr. Filiz ABACIGİL**

TSM Çalışmaları – Bulaşıcı Hastalık Bildirim Sistemi
Memurların Görev, Hak ve Sorumlulukları
Toplum Yönelimli Sağlık Uygulamaları

- k. Öğrenciler ziyaret ettikleri kurumlar ile ilgili standart değerlendirme föyleri doldururlar ve Anabilim Dalına teslim ederler.
- l. Halk Sağlığı Anabilim Dalındaki çalışma programı aşağıda haftalık program olarak verilmiştir (Tablo 1. Halk Sağlığı Stajı Halk Sağlığı AD Programı).

Tablo 1. 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı Halk Sağlığı Stajı Halk Sağlığı AD Haftalık Programı

	1. hafta	2. Hafta	3. Hafta	4. hafta	5. hafta
Pazartesi	Tanışma / Film İzleme -Sicko -25 Litre Belgeseli Öğleden sonra bölüm makale toplantısına katılım	İlçe Sağlık Müdürlüğü	Tabip odası ziyareti Hizmet İçi Eğitimler -ÇYZE online kurs -MISP online kurs -Bilimsel Bilgi Kaynakları ve Literatür Tarama Eğitimi	Prof.Dr.E.Didem Evcı KİRAZ Çevre ve Sağlık İlişkisine Yönelik Mevzuatlar Şehir Sağlığı Profili ve Gelişim Planı (Sabah) İklim ve Sağlık Yerel Eylem Planı (Öğleden Sonra)	TOYS eğitimi Halk Sağlığı AD (Genel değerlendirme)
Salı	AFAD			Prof.Dr.Pınar OKYAY Ölüm Bildirim Sistemi	Intern makale sunumu İntern Halk eğitimi
Çarşamba	İl Sağlık Müdürlüğü,			Prof.Dr.Pınar OKYAY Türkiye'nin Sağlık Profili (Sabah) Temel Eğitim Becerileri (Öğleden Sonra)	Kurum ziyaretlerini değerlendirme
Perşembe	İşyeri ziyareti			Prof.Dr.Filiz Abacıgil TSM Çalışmaları – Bulaşıcı Hastalık Bildirim Sistemi (Sabah) Memurların Görev, Hak ve Sorumlulukları	Staj grubunun değerlendirilm esi

Cuma	KETEM			Prof.Dr.Filiz Abacıgil Toplum Yönelimli Sağlık Uygulamaları	
------	-------	--	--	---	--

Tıp Eğitimi Akreditasyonu kapsamında da önemli bir yeri olan Tıp Fakültesinin “Topluma Dayalı Tıp Eğitimi” hedefi kapsamında gerçekleştirilen Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesinin 6. Sınıf Halk Sağlığı Stajında “mesleksi örgütlenme” uygulaması ile ilgili olarak Aydın Tabip Odası ile karşılıklı “İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

ADÜ Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD. ve Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı katkısı ile 6. Sınıf tıp fakültesi öğrencileri “Bilimsel Bilgi Kaynakları ve Literatür Tarama Eğitimi” almaktadırlar.

Tablo 2. 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı Halk Sağlığı Stajı Uygulama Eğitimleri

Uygulama Adı	Amaç	Açıklama
Intern Makale Sunumu	Öğrencilerin meslek hayatlarında ihtiyaç duyacakları sunum yapma, bilimsel makale okuma, literatür tarama becerilerinin geliştirilmesi	Makale Sunumu öncesinde öğrenciler “Temel Eğitim Becerileri” ve “Sunum Teknikleri” konusunda eğitim alırlar. Ayrıca öğrencilere, ADÜ Kütüphane binasında kütüphaneci eğitmen Pınar Uğurlu tarafından, “Bilimsel Bilgi Kaynakları ve Literatür Tarama Eğitimi” verilir. Eğitimler sonrası gruplara ayrılan öğrencilerden, ilgi alanları doğrultusunda halk sağlığı ilişkili literatür taramaları yapmaları ve belirledikleri üç ingilizce makaleyi sorumlu araştırma görevlisi ile paylaşmaları istenir. Sorumlu araştırma görevlisi ile belirlenen makale, grup çalışması ile sunuma hazırlanır ve makale sunum dersinde Halk Sağlığı AD. Öğretim üyeleri ve araştırma görevlilerine sunulur.
Intern Halk Eğitimleri	Aday doktorların toplum iletişimi konusunda becerilerini geliştirmek, toplumun sağlık okuryazarlığı düzeyini arttırmak	Belirlenen öğrenci gruplarına güncel ve toplum içinde farkındalık yaratacak tıbbi konular verilir. (Örn. Hipertansiyon, Obezite, Demans, Aşı Karşıtlığı vb...) Öğrenci grubunun, sorumlu araştırma görevlisinin yönlendirmesiyle, verilen konu hakkında bilimsel dil kullanmadan, toplumun her kesimi tarafından anlaşılabilir, konunun kilit noktalarını vurgulayan ve dinleyici grubun sağlık okuryazarlığı düzeyini arttıracak bir sunum hazırlaması ve sunması gerekmektedir.

Çocuk Yaşta, Erken ve Zorla Evliliklerin Önlenmesi Eğitim Kursu (ÇYZE)	Ülkemiz için önemli bir halk sağlığı sorunu olan çocuk yaşta, erken ve zorla evlilikler konusunda bilgi, farkındalık düzeyinin artırılması; sağlık hizmet sunumu sırasında karşılaşılabilecekleri bu konuda bildirim yükümlülüklerini bilme	Öğrenciler, ders programlarında yer alan sürelerde HASUDER tarafından hazırlanan çevrimdışı uzaktan eğitim kursunu tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmalıdır.
Afet ve Acil Durumlarında Cinsel Sağlık Ve Üreme Sağlığı (MISP)	Afet ve acil durumlarda Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı (CSÜS) koordinasyon becerilerini kazanma	Öğrenciler, ders programlarında yer alan sürelerde HASUDER tarafından hazırlanan çevrimdışı uzaktan eğitim kursunu tamamlayarak sertifika almaya hak kazanmalıdır.
Toplum Yönelimli Sağlık Hizmetleri Yönetimi Uygulaması (TOYS)	Birinci basamak sağlık hizmet sunucularında epidemiyolojik yöntemleri kullanabilme	Öğrenciler, Toplum Yönelimli Sağlık teorik ders eğitiminden sonra, kendilerine verilen föyü, İlçe Sağlık Müdürlüğü uygulama eğitiminde doldurarak Aydın ili için en önemli üç sağlık sorununu belirler. Bu konuda sağlık hizmet planlaması yapar ve yaptıkları planlamayı sunum olarak Halk Sağlığı AD. öğretim üyeleri ve araştırma görevlilerine sunar.
Bilimsel Bilgi Kaynakları ve Literatür Tarama Eğitimi	Literatür tarama ve bilimsel okuma becerisinin geliştirilmesi	ADÜ Kütüphane binasında öğrencilere, kütüphaneci eğitmen Pınar Uğurlu tarafından, “Bilimsel Bilgi Kaynakları ve Literatür Tarama Eğitimi” verilir.
Aydın İli AFAD Uygulama Gezisi	Afet Farkındalık ve KBRN Farkındalık konusunda bilgi düzeyinin artırılması, AFAD teşkilatı konusunda bilgi sahibi olma	Aydın İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü’nün uygun gördüğü zamanda öğrenciler, AFAD kurum gezisi gerçekleştirirler. Gezi sürecinde KBRN Farkındalık ve Afet Farkındalık eğitimlerine katılır ve eğitim sertifikası alırlar.
Aydın İli KETEM Uygulama Gezisi	Kanserlerde erken teşhis, toplum tabanlı tarama faaliyetleri ve KETEM kurum faaliyetleri konusunda bilgi sahibi olma.	Öğrenciler, Aydın İli Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi’nde kurumun uygun gördüğü şekilde staj alır.
Aydın İl Sağlık Müdürlüğü	İl Sağlık Müdürlüğü’nün işleyişi ve birim faaliyetleri konusunda bilgi sahibi olma	Öğrenciler, Aydın İl Sağlık Müdürlüğü’nde kurumun uygun gördüğü şekilde staj alır.
Aydın Efeler İlçe Sağlık Müdürlüğü	İlçe sağlık müdürlüklerinin görev kapsamı ve birimleri konusunda bilgi sahibi olma	Öğrenciler, Aydın İlçe Sağlık Müdürlüğü’nde kurumun uygun gördüğü şekilde staj alır.

İşyeri ziyareti	İşyeri hekiminin görev ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olma, işyeri sağlık risklerini gözlemlene ve konu ile ilgili bilgi alma	Öğrenciler, programda belirtildiği gün ve saatte işyeri ziyareti gerçekleştirir
Aydın Tabip Odası	Hekim hakları, hekim örgütlenmesi ve Tabip Odası işleyişi hakkında bilgi sahibi olma	Öğrenciler, Aydın Tabip Odası'nın uygun gördüğü zamanda kurum gezisi gerçekleştirir.
112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü	112 işleyişi hakkında bilgi sahibi olma	Öğrenciler, programda belirtildiği gün ve saatte ziyaret gerçekleştirir

Tablo 3. Ders Amaç ve Öğrenim Hedefleri Tablosu

Ders Adı	Dönem	Kurul	Kuramsal	Uygulama Ders	Dersin Amacı	Öğrenim Hedefleri	Öğr. Üyesi
Ölüm Bildirim Sistemi	6	Halk sağlığı	1		Ölüm belgesi düzenleyebilme	Ölüm belgesi düzenleyebilmeli	Prof. Dr. Pınar OKYAY
Türkiye'nin Sağlık Profili	6	Halk sağlığı	1		Türkiye'nin Sağlık Profili hakkında bilgi sahibi olma	Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilmeli	Prof. Dr. Pınar OKYAY
Temel Eğitim Becerileri	6	Halk sağlığı	1		Eğitim ve sunum becerisi kazandırmak	Dinleyiciye uygun eğitim ve sunum hazırlayabilmeli, etkili şekilde sunabilmeli	Prof. Dr. Pınar OKYAY
Çevre ve Sağlık İlişkisine Yönelik Mevzuatlar	6	Halk sağlığı	1		TSM, İl ve İlçe Sağlık Müdürlüklerinde çevre sağlığı hizmetlerinin	Mevzuat okuryazarlığının artırılması	Prof. Dr. E. Didem EVÇİ KİRAZ

					yürütülmesinde esas alınan mevzuatlar hakkında bilgi sahibi olma		
Şehir Sağlığı Profili ve Gelişim Planı	6	Halk sağlığı	1		Sağlık bakanlığı tarafından yürütülen SAGEB, Sağlığın geliştirilmesi programları; DSÖ ve Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği iş birliğinde yürütülen sağlıklı şehirler projesi kapsamında yerelde hazırlanması istenen profil ve planın prensiplerinin öğrenilmesi	Şehir sağlığı kavramının yerleştirilmesi	Prof. Dr. E. Didem EVÇİ KİRAZ
İklim ve Sağlık Yerel Eylem Planı	6	Halk sağlığı	1		İklim değişikliğinin sağlık üzerine etkilerini azaltmak ve toplum, sistem uyumunun artırılması konularında bilgi sahibi olma	DSÖ Sağlık ve iklim değişikliği yerel eylem planı rehberi ve kalite kriterlerinin öğrenilmesi	Prof. Dr. E. Didem EVÇİ KİRAZ
Bulaşıcı Hastalık Bildirim Sistemi	6	Halk sağlığı	1		Bulaşıcı Hastalıklar ve Yönetimi Konusunda Bilgi Sahibi Olma	1)Toplumda Bulaşıcı Hastalıklarla Mücadele Edebilme 2)Toplumda Sağlıkla İlgili Sorunları Epidemiyolojik Yöntemler Kullanarak Saptayabilme ve	Prof. Dr. Filiz Abacıgil

						Çözüm Yollarını Ortaya Koyabilm	
Toplum Yönelimli Sağlık Uygulamaları	6	Halk sağlığı	1		Verilecek Sağlık hizmetlerinin toplumun ihtiyacına göre belirlenmesi konusunda bilgi ve becerinin artırılması	Sağlık hizmetlerinin toplumun ihtiyacına göre belirlenmesi konusunda bilgi ve becerinin artırılması	Prof. Dr. Filiz Abacıgil
Memurların Görev, Hak ve Sorumlulukları	6	Halk sağlığı	1		Memurların Görev, Hak ve Sorumlulukları Konusunda Bilgi Sahibi Olma	1)Hukuki ve Etik Durumlar 2) İnsan Hakları ve Sağlık	Prof. Dr. Filiz Abacıgil

Tablo 4. Halk Sağlığı Anabilim Dalı UÇEP Uyum Tablosu

Ders Adı	Teorik ders sayısı	UÇEP’de yer alan karşılığı	Bilgi derecesi (UÇEP’de yer alan derecesi)	Sistemler	Öğretim Üyesi
Ölüm Bildirim Sistemi	1	Ölüm belgesi düzenleyebilme (Temel Hekimlik Uygulamaları (THU)Tablo 2.4-C.8.) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	3	Multisistem	Prof. Dr. Pınar OKYAY
Türkiye’nin Sağlık Profili	1	Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilme (THU-Tablo 2.4- F.17.) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	3	Multisistem	Prof. Dr. Pınar OKYAY

Temel Eğitim Becerileri	1	Topluma Sağlık Eğitimi Verebilme (Tablo 2.4-F.15.) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	3	Multisistem	Prof. Dr. Pınar OKYAY
Çevre ve Sağlık İlişkisine Yönelik Mevzuatlar	2	Çevre ve sağlık etkileşimi (Tablo3.1.-5) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	Belirtilmemiş	Multisistem	Prof. Dr. E.Didem EVÇİ KİRAZ
Şehir Sağlığı Profili ve Gelişim Planı	1	Çevre ve sağlık etkileşimi (Tablo3.1.-5) Mekân ve sağlık (Tablo3.1.-5.b) Kentleşme (Tablo3.1.-5.c)(UÇEP 2020 Kılavuzu)	Belirtilmemiş	Multisistem	Prof. Dr. E.Didem EVÇİ KİRAZ
İklim ve Sağlık Yerel Eylem Planı	1	Küresel iklim krizi (Tablo3.1.15.) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	Belirtilmemiş	Multisistem	Prof. Dr. E.Didem EVÇİ KİRAZ
TSM Çalışmaları – Bulaşıcı Hastalık Bildirim Sistemi	1	Toplumda bulaşıcı hastalıklarla mücadele edebilme (THU-Tablo 2.4-F.16) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	3	Multisistem	Prof. Dr. Filiz ABACIGİL
		Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilme (Tablo THU-2.4- F.17.) (UÇEP 2020 Kılavuzu)			
Memurların Görev, Hak ve Sorumlulukları	1	Hukuki ve etik durumlar (Tablo 3.1.-10) İnsan hakları ve sağlık (Tablo 3.1.-11) (UÇEP 2020 Kılavuzu)	Belirtilmemiş	Multisistem	Prof. Dr. Filiz ABACIGİL
Toplum Yönelimli Sağlık Uygulamaları	1	Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilme (Tablo 2.4-	3	Multisistem	Prof. Dr. Filiz ABACIGİL

		F.17.) (UÇEP 2020 Kılavuzu)			
--	--	-----------------------------	--	--	--

F. KAYNAK ÖNERİLERİ

- 1) Halk Sağlığı Temel Bilgiler, Ed.Güler Ç, Akın L, Hacettepe Yayınları, 2015
- 2) Tezcan S, Temel Epidemiyoloji, Hipokrat Kitapevi, 2017
- 3) Özyurda, F. Tıp Öğrencileri İçin Halk Sağlığı, Palme Yayınevi, 2018
- 4) Tekbaş ÖF, Çevre Sağlığı, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Basımevi, 2010
- 5) Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması, 2018
- 6) Sağlık Bakanlığı, Sağlık İstatistikleri Yıllığı
- 7) Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), www.tuik.gov.tr
- 8) Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), www.who.int
- 9) Sağlık Bakanlığı (SB), <https://saglik.gov.tr/>

EK 1

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

İNTERN HEKİM DEĞERLENDİRME DOSYASI

İntern Hekimin

Adı Soyadı	
İlçe Sağlık Müdürlüğü	
Tarih	
Danışman kurum hekimi	
Danışman Araş.Gör.	

Sevgili hekim adayları,

Bu staj diliminde İlçe Sağlık Müdürlükleri çalışmaları üzerinden ekip çalışmasının önemi, hekimlerin toplumsal sorumlulukları, bölge sağlık yönetiminin temel ilkelerini öğrenmenizi bekliyoruz. Aşağıda sizden ziyaret edilen kurum çalışmaları kapsamında halk sağlığı rotasyonu etkinlikleri ile ilgili öğrenim hedefleri verilmiştir.

Öğrenim hedefleri

Yönetsel etkinlikler

Laboratuvar çalışmaları

Aile planlaması çalışmaları

Bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve çevre sağlığı uygulamaları

Aile sağlığı merkezleri denetimleri

Okul sağlığı hizmetleri, okul aşıları

Yanıtı aranan sorular

Bir sağlık kurumuna hekim olarak atansanız yönetsel açıdan neler yapmanız gerektiğini biliyor musunuz? Öncelikli sağlık sorunlarını belirleyebilir misiniz?

Bir topluma yönelik sağlık hizmeti planlaması yapabilir misiniz?

Sağlık personelinin görev, hak ve sorumlulukları nelerdir?

Güncel mevzuatı biliyor musunuz?

Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıkların neler olduğunu, bildirim yapmayı biliyor musunuz?

Bir salgın durumunda neler yapılması gerektiğini biliyor musunuz?

Filyasyon raporu değerlendirmeyi biliyor musunuz?

Aile planlaması yöntemlerini biliyor musunuz?

Bebek-ocuk izleminde neler yapılması gerektiğini biliyor musunuz?

Gebe izleminde neler yapılması gerektiğini biliyor musunuz?

Aşı uygulamaları konusunda yeterli bilgiye sahip misiniz?

Sağlık ltleri konusunda yeterli bilgiye sahip misiniz?

Elektronik sitem kullanımı konusunda bilgi sahibi misiniz?

Ziyaret edilen kurumla ilgili bilgiler

Adı:.....

Kurumda alışan personel sayısı ve mesleklere göre dağılımı

.....
.....

.....

Kuruma bağlı alışan ASM ve Aile hekimi sayısı

.....

.....

Kurumun hizmet verdiği toplumun tanımlanması

Toplumun tarihi, coğrafi, sosyal özelliklerinin belirlenmesi

.....

.....

TOPLUMUN SAĞLIK DÜZEYİ GÖSTERGELERİNİN İNCELENMESİ

1-Sosyodemografik veriler

Toplumsal nüfus yapısı

.....Yılı Nüfusun Yaş Grubu Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

YAŞ GRUBU	ERKEK		KADIN		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
0-4						
5-9						
10-14						
15-19						
20-24						
25-29						
30-34						
35-39						
40-44						
45-49						
50-54						
55-59						
60-64						
65-69						
70-74						
75-79						
80-84						
85+						
TOPLAM						100.0

Tablodaki verileri kullanarak “Nüfus Piramidini” çiziniz.

.....YILI NÜFUS PİRAMİDİ

ERKEK										KADIN										
9	8	7	6	5	4	3	2	1	%	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
										0-4										
										5-9										
										10-14										
										15-19										
										20-24										
										25-29										
										30-34										
										35-39										
										40-44										
										45-49										
										50-54										
										55-59										
										60-64										
										65-69										
										70-74										
										75-79										
										80-84										
										85+										

Yukarıdaki nüfus piramidini nasıl yorumlarsınız. Türkiye nüfus piramidi ile kıyaslayınız.

Ziyaret edilen kurumun son 12 aylık dönemi için güncel verilerini kullanarak aşağıdaki tabloda verilen değerlendirmeleri yapınız.

GÖSTERGE	Sayı	%	GÖSTERGE	Sayı
Toplam nüfus		100.0	Canlı doğum sayısı	
Erkek nüfus			Ölü doğum sayısı	
Kadın nüfus			Toplam ölüm sayısı	
0 yaş nüfusu			Ölen toplam bebek sayısı	
0-4 yaş nüfus			0-6 günlük	
0-14 yaş nüfus			7-27 günlük ölen	
15-49 yaş nüfus			28-364 günlük ölen	
50-64 yaş nüfus			1-4 yaş ölüm sayısı	
65+ nüfus			5-49 yaş ölüm sayısı	
Bilinen son gebe sayısı			50 yaş ve üzeri ölüm sayısı	
Bilinen son bebek sayısı			Anne ölüm sayısı	

Yukarıdaki bilgileri kullanarak ziyaret ettiğiniz kurumun sağlık ölçütlerini hesaplayınız.

Ölüm hızları			
Kaba ölüm hızı		Bebek ölüm hızı	
Yaşa özel ölüm hızı		Neonatal ölüm hızı	
Ölü doğum hızı		Erken neonatal ÖH	
Ana ölüm hızı		Geç neonatal ÖH	
		Postneonatal ÖH	
		Perinatal Ölüm hızı	

Doğum hızları			
Yaşa özel doğum hızları		Kaba doğum hızı	
15-19 yaş		Genel doğurganlık hızı	
20-24 yaş		Çocuk kadın oranı	

25-29 yaş		Gebe başına ortalama izlem sayısı	
30-34 yaş		Bebek başına ortalama izlem sayısı	
35-39 yaş		Çocuk başına ortalama izlem sayısı	
40-44 yaş			
45-49 yaş			
Toplam doğurganlık hızı			

15-49 Yaş Kadınlarda Aile Planlaması Yöntem Kullanımı

Etkili yöntem kullananlar	Sayı	%
RİA		
Hap		
Kondom		
Tüp Ligasyonu		
Vazektomi		
Diğer		
Toplam Etkili Yöntem		
Etkisiz yöntem kullananlar		
Geri çekme		
Takvim		
Diğer		
Toplam etkisiz yöntem		
Gebe kadın		
Korunmayan evli kadın		
Ulaşılamayan kadın		
Toplam 15-49 yaş evli kadın		100.0
Toplam 15-49 yaş bekar kadın		
Toplam 15-49 yaş kadın		

Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar

İncelediğiniz dönem içerisinde en sık görülen ilk beş bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıkları belirtiniz.

Hastalık adı	Olgu sayısı	Morbidite hızı (onbinde)
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Aşılar ve bağışıklama

0 yaş grubundaki aşıların yapılma durumu

	Yapılan aşı sayısı	Hedef bebek sayısı	%
OPV			
KKK			
BCG			
DaBT-IPA-HibI			
DaBT-IPA-HibII			
DaBT-IPA-HibIII			
KPA			
Hepatit-I			
Hepatit-II			
Hepatit-III			

İlkokul çağındaki aşıların yapılma durumu

	Yapılan aşı sayısı	Okul çocuğu sayısı	%
KKK			
Td (1.sınıf)			
OPV			
Td (8.sınıf)			

Gebelerde tetanoz aşısı yapılma durumu

Tetanoz aşı durumu	Sayı	Yüzde
TT1 yapılmış		
TT2 yapılmış		
TT3/TT4/TT5 yapılmış		
Toplam gebe sayısı		

ZİYARET EDİLEN KURUMLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Ziyaret ettiğiniz kurumla ilgili aşağıda belirtilen çalışmaların yapılıp yapılmadığı, yapılıyorsa gözlemleyip gözlemediğini belirtiniz.

Çalışmalar	Yapılıyor	Gözlemlendi	Açıklama (Ziyaret gerçekleştirildi ise belirtiniz)
Aile hekimliği şube işlemleri			
AHBS kullanımı			
Aile hekimleri izleme değerlendirme denetimleri			
Aile hekimleri performans denetimleri			
Aile hekimliği kayıt ve yer değiştirme işlemleri			
Takip edilen programlar			
Gebe demir destek programı			
Neonatal tarama programı			
Yenidoğan işitme tarama programı			
Gebe bebek tespit tarama izlem hizmetleri programı			
Emzirmenin korunması, özendirilmesi, desteklenmesi ile demir yetersizliği anemisinin önlenmesi ve kontrolü programı			
Eğitim şubesi işlemleri			
Halk eğitimi			
Hizmet içi eğitimi			

Hukuk şubesi işlemleri			
Disiplin açısından yapılan işler			
Adli yönden yapılan işlemler			
Aile hekimliği mevzuatına göre yapılan işlemler			
İlaç eczacılık şube işlemleri			
Kurum reçete kontrolleri			
Çevre sağlığı şube işlemleri			
Suların klorlanması			
Okul çevre sağlığı hizmetleri			
Salgın kontrolüne yönelik işlemler			

RESMİ YAZIŞMA ÖRNEĞİ

Bir sağlık kurumunda sorumlu hekim olarak çalışıyorsunuz. Sürekli geç gelen bir personeliniz var. Sözlü uyarılarınıza rağmen o gün de işe gelmediğini öğreniyorsunuz. Bu personelinizle ilgili bir tutanak hazırlayınız.

TUTANAK

Aynı kişiden resmi yazışma ile savunma isteyiniz.

RESMİ SAVUNMA İSTEMİ YAZI ÖRNEĞİ

Bir filyasyon raporu örneği inceleyiniz.

FİLYASYON RAPORU ÖRNEĞİ

EK-2**Sağlık göstergeleri**

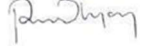
Oran/orantı/hız ne demektir?

Gösterge	Formül	TC'deki oran
Neonatal ölüm hızı		
Post neonatal ölüm hızı		
Bebek ölüm hızı		
Çocuk ölüm hızı		
Beş yaş altı ölüm hızı		
Ölü doğum hızı		
Ölü doğum oranı		
Genel cinsellik oranı E/K		
KDH (kaba doğum hızı)		
KÖH		
Doğal nüfus artış hızı		
Net nüfus artış hızı		
Çocuk- kadın oranı		
Toplam bağımlılık oranı		
Fatalite hızı		
Mortalite hızı		

Perinatal ölüm hızı		
Gebeliğe bağlı ölüm hızı		
Anne ölüm oranı		
Genel doğurganlık hızı		
Toplam doğurganlık hızı		
Tamamlanmış doğurganlık hızı		
Aile Planlaması (AP) yöntemlerinin kullanımı		
Modern yöntem (hap - RIA-Kondom) AP kullanımı		
Geleneksel yöntem Ap kullanımı		
Karşılanmamış ap ihtiyacı		
Primer Atak hızı		
Sekonder atak hızı		
Epizod hızı		
DÖB alan gebe oranı		
Toplam düşük hızı		
Kadında infertilite prevalansı		
Kadında anemi prevalansı		
R ₀ değeri		
Vaka fatalite oranı		

Ölü doğum nedir?

Saha taramaları için belirlenmiş olan kriterler nelerdir? Taramanın yararı nasıl ölçülür? Taramanın yararı hangi faktörlere bağlıdır?

	
-KATILIM BELGESİ- CERTIFICATE OF PARTICIPATION	
.....	
Halk Sağlığı Uzmanları Derneği - Halk Sağlığı Okulu ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ortaklığıyla çevrimiçi olarak gerçekleştirilen "Sağlık Hizmet Sunucularına Yönelik Çocuk Yaşta Evliliklerin Önlenmesi Kursu"nu başarı ile tamamlamıştır.	Succesfully completed the "Prevention of Child Marriages Course Towards Health Service Providers " held online in partnership with the Public Health Specialists Association - School of Public Health and the United Nations Population Fund (UNFPA)
 Hassan Mohtashami Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu UNFPA Türkiye Temsilcisi	 Prof. Dr. Tacettin İnandı Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Halk Sağlığı Okulu Müdürü
	 Prof. Dr. Pınar Okyay Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

	Kurs Sorumlusu Türkan Günay Eğitimciler Filiz Abacıgil Asya Banu Babaoğlu Elçin Balcı Berna Dilbaz Türkan Günay Tacettin İnandı Zahide Koşan Gülengül Mermer Pınar Okyay Özlem Önen Seva Öner Nazan Savaş Burcu Tokuç
	

AFAD[®]

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACİL DURUM
YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

TC Kimlik No

Veriliş Tarihi

KATILIM BELGESİ

Sayın

tarihleri arasında düzenlenen
Afet Farkındalık Eğitimi'ne katılım sağlamıştır.

Bu belge,Aydın..... İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından düzenlenmiştir.

AFAD[®]

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
AFET VE ACİL DURUM
YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

TC Kimlik No

Veriliş Tarihi

KATILIM BELGESİ

Sayın

tarihleri arasında düzenlenen
KBRN Farkındalık ve Şüpheli Posta Eğitimleri'ne katılım sağlamıştır.

Bu belge,Aydın..... İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü tarafından düzenlenmiştir.